

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: **Be z p o c z t y:** kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. **Z p o c z t ą:** kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukem garmon) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLĄD.

Monarchya austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Niemce. — Księztwa Naddunajskie. — Turcya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRIACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 11. grudnia. Dnia 10. grudnia 1853 wyszedł i rozesłany został z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie Oddział I. Część XXXVI. dziennika rządowego dla kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi z księstwami Oświęcimskim i Zatorskim, tudzież z Wielkim księstwem Krakowskim.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 160. Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 20. lipca 1853, obowiązujące w królestwie Węgierskiem, w Wielkim księstwie Siedmiogrodzkiem, w królestwach kroackiem i Sławońskim i w Województwie Serbskiem wraz z Banatem Temeskim, którem w skutek najwyższego postanowienia z dnia 1. lipca 1853, rozciągnięte zostają postanowienia prawne o instytucji loteryjnej na te części Państwa, w których dochód skarbowy z loteryi nie był jeszcze zaprowadzony, uzasadnione na podstawie najwyższego patentu z dnia 13. marca 1853.

Nr. 161. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 8go sierpnia 1853, obowiązujące we wszystkich krajach koronnych, w których są obowiązujące postanowienia powszechnej księgi ustaw cywilnych o prawie małżeńskim, dotyczące się postępowania z małżeństwami zawartymi przez osoby wyznania izraelskiego, po przejściu małżonków do religii chrześcijańskiej.

Nr. 162. Rozporządzenie ministerstwa wyznań i oświecenia z dnia 8. sierpnia 1853, do gubernii jeneralnej w królestwie lombardzko-weneckiem o rozwiązaniu kolegium doktorów, istniejącem pod nazwą kolegium fakultetowego po wszechnicach w Padwie i Pawii.

Nr. 163. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych i sprawiedliwości, tudzież najwyższej władzy policyjnej z dnia 14. sierpnia 1853, obowiązujące w krajach koronnych, Austrii powyżej i poniżej Anizy, w Salcburgu, Czechach, Morawii, Tyrolu, Szlązku, Styryi, Karyntyi i Krainie, w okręgu miasta Tryestu, Istrii, Gorycyi i Gradyski o władzy urzędowej władz politycznych w wykonaniu rozporządzeń i wyroków i w zachowaniu powagi urzędowej.

Nr. 164. Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, nadkomendy wojska, ministerstwa sprawiedliwości i najwyższej władzy policyjnej z dnia 16. sierpnia 1853, o zniesieniu stanu wyjątkowego czyli oblężenia w Wiedniu, w Pradze i w czeskich twierdzeniach Königgrätz, Theresienstadt i Josephstadt.

Lwów, 2. grudnia. W miesiącu listopadzie wpłynęły na wybudowanie kościoła w Wiedniu następujące dalsze składki:

Urzednicy katastralnego wymiaru c. k. pierwszej poddyrekeyi mapowania w Rzeszowie 98r., p. Golementowicz, asystent kancelaryi 10k., pani Franciszka Malisz 5r., p. Marcin Kądzielski 30k., gminy: Białokamień 1r.52k., Usznia 5r.57k., Czeremosznia 3r., Buzek 2r. 35k., miejska kasa w Stryju 100r., gmina miasta Kałusza 100r., p. Stupnicki mandataryusz ze składki między mieszkańcami Węldziera 16r., pp.: Klemens Kulezycki, dzierzawca dóbr 1r., Jan Lekczyński, właściciel dóbr 5r., Brutus Lodomirski, dzierzawca dóbr 3r., Jakób Mrazek, mandat. 3r., Ludwik Nowosielski, właściciel dóbr 3r., Hilaryon Sopowicz, gr. kat. kooperator probostwa 1r., Michał Rusiecki 1r., imx. Józef Szatkiewicz, gr. k. proboszcz 1r., imx. Józef Wielczkowski, gr. k. proboszcz 1r., a od gminy Czerteż 3r.40k., gminy: Łysiatycze 20r., Kłodnica 1r.30k., Wownia 4r., Koniuchów 1r.59k., pp.: Franciszek Siemianowski, właściciel dóbr 5r., Juliusz Tchórznicki, właściciel dóbr 1r., dominium Hoszów 7r.56k., gmina Pokrowce 1r.30k., imx. Jan Borzecki, rz. kat. proboszcz 2r., r. k. parafianie Żydaczowa 3r.6k., p. Michał Trajnicki, dzierzawca dóbr 15k., gmina Żyrowa 1r. i Oblażnica 1r.12k., imx. Czyczkiewicz, gr. kat. kapelan miejscowy 30k., gmina Hrehorów 1r., gminy: Korzeniec 5r.30k., Bogoszówka 1r.32k., Wola Korzeniecka 2r.29k., Stara Bircza 3r.35k., Nowa-wieś 1r.24k., imx. Samuel Wisłocki, gr. kat.

proboszcz 1r., p. Feliks Orłowski, właściciel dóbr 10r., gmina Hłuboczek wielki 13r.27k., imx. Dąbrowiecki, gr. kat. proboszcz 1r., gminy: Faszcówka 2r.50k., Torówka 1r.4k., Wolica 38k., Kalahorówka 2r.37k., imx. Mojseowicz, gr. kat. proboszcz 1r., gmina Orzechowice 4r.20k. i Czerniszówka 1r.40k., pp.: Mrozowiecki, właściciel dóbr 10r., Godlewski, mandataryusz w Narajowie ze składki 5r., imx. Mikołaj Łopuszański, gr. kat. dziekan 1r., gmina parafialna Brzozdowce 2r.54k., gminy: Kutty z Hraszkami 3r., Malechów 2r. 59k., Chodorów i Wołczatyce 2r.54k., Borynicze i Drohowyże 3r. 5k., Duliby 2r., Laszki górne i Laszki dolne 6r.9k., Rusiatycze 5r., Ostrów i Ruda 4r., Leszczyn i Kalinówka 6r.27½k., Nowosielce i Podliski 4r., Stankowce z attynencyami 1r.36k., Pomonięta 1r., należące do Brzozdowieckiego dziekanatu g. k. duchowienstwo 8r.34k., p. Józef Trochański leśniczy 1r., gmina Boraczyce i Żyrowa 22k., gminy: Romanów 8r.36k., Podhorodyszcz 8r.29k., Kocurów 3r.18k., Wodniki 4r.30k., Stare-sieło 3r.8k., Szolomyja 3r.12k., Budków 2r. 10k., Łopuszna 2r.10k., Suchodoł 1r.49k.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Wiedeń, 5. grudnia. Dnia 6. grudnia 1853, wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu będzie rozesłany LXXXIV. zeszyt dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 252. Dekret ministerstwa wyznań religijnych i oświecenia z 27. listopada 1853, którym się na mocy najwyższego postanowienia zaprowadza nowy plan nauki dla magisteryum farmacyi w uniwersytetach w Wiedniu, Pradze, Peszcie i Krakowie i według tego samego naukowego planu farmaceutyczne studyum w uniwersytetach w Gracu, Insbruku i Lwowie.

Nr. 253. Rozporządzenie ministeryów sprawiedliwości, finansów, wyznań religijnych i oświecenia z 28. listopada 1853, obowiązujące dla koronnych krajów powyżej i poniżej Anizy, Salcburga, Czech, Morawii, Szląska, Styryi, Karyntyi, Krainy, Tyrolu i Vorarlbergu, Gorycyi, Gradyski, Istrii i Tryestu, względem objętości kontroli, przydzielonej buchhalteryom państwa rozporządzeniem z dnia 8. listopada 1850, przy poborze i obliczeniu dodatków do funduszów szkół normalnych, i względem urządzenia półrocznych spisów, mających się przedkładać przez sądy buchhalteryom państwa.

Nr. 254. Obwieszczenie ministeryów finansów i handlu z 28. listopada 1853, dotyczące się zniesienia pobocznych urzędów celnych II. klasy: w Schenkenhahn, Friedrichsthal, Liebenau i Petersdorfkoło Senftenberg.

Nr. 255. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 30. listopada 1853, dla objaśnienia ces. rozporządzenia z 16. marca 1851, nr. 67 dziennika ustaw państwa, względem wydawania wyciągów z tabuli lub ksiąg gruntowych i kopii z wciągniętych do archiwów tabuli i ksiąg gruntowych albo w zbiorze archiwów złożonych dokumentów.

Nr. 256. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z 30. listopada 1853, obowiązujące dla Wielkiego księstwa Krakowskiego, względem wykonania wyroków i egzekucyjnych pozwoleń innych austr. władz sądowych w Wielkim księstwie Krakowskim.

Sprawy krajowe.

Zapowiedziane na 13. b. m. ogólne zgromadzenie towarzystwa ku utrzymaniu i udoskonaleniu zakładu ochronek małych dzieci, odroczonem być musiało. — Czas zgromadzenia oznajmi się w swym czasie.

Kraków, 10. grudnia. Jego Excelencya Pan Namiestnik Galicyi JW. Agenor Hrabia *Gołuchowski*, przybył dzisiaj o god. 3. z południa do Krakowa. (Czas.)

Tarnów, 27. listopada. Za dwukrotne odznaczenie się z narażeniem życia przy ratowaniu od ognia, otrzymali srebrny krzyż zasługi w Kolbuszowie: Respicyent straży finansowej p. *Aloizy Pitsch* i mieszczanin tamtejszy p. *Tomasz Burkiewicz*; zaś dekreta pochwalne mieszczanin tamtejszy pp. *Wojciech Madera*, *Tomasz Lenz*, *Ignacy Bielecki* i *Mojżesz Knobel*. Uroczystości wręczenia dopełniał jw. starosta obw. Tarnowskiego w obec dostojnych osób c. k. urzędów obwodowych i kameralnych, licznych gości z obywatelstwa w okolicy, i przelożonych ze 14 gmin klucza Kolbuszowskiego. Ceremonia odbyła się po nabożeństwie d. 20. z. m. w sali starostwa przy odegraniu hymnu ludu i wdzięcznym okrzyku całego zgromadzenia za osobliwe względy Monarchy dla tych, którzy się z poświęceniem ku dobru w obywatelstwie przyczyniają.

(Litogr. „koresp. austr.“ o nowych usiłowaniach mocarstw dla załatwienia spor rosyjsko-tureckiego.)

Wiedeń, 7. grudnia. Jest już rzeczą niezawodną, że Francja, Anglia, Austria i Prusy porozumiały się nanowo, by wspólnem usiłowaniem załatwić spór między Rosją i Turcją, co konserwatyistów i patryotów wszystkich krajów przejąć powinno wielką radością. Rozszerzona powszechnie obawa, że wojna w Oryencie mogłaby w dalszym toku zagrozić także powszechnemu pokojowi Europy, musi teraz ustąpić, gdy porozumienie się czterech mocarstw świadczy w obec całego świata o przekonaniu gabinetów, że wielkie i przeważające interesa Europy spólne są wszystkim państwom i że dla ich utrzymania i ochrony istnieje konieczna w naturze stosunków uzasadniona solidarność. Przeto też nowe spólne usiłowania czterech mocarstw są nie tylko gwarancją utrzymania pokoju świata w ogóle, lecz oraz dowodem szczerych i przyjaznych uczuć dworów pośredniczących ku obydwom mocarstwom spornym. Jeżeli więc strony sporne odpowiedzą — jak się spodziewamy — wydanemu do nich wezwaniu, tedy ich pełnomocnicy mianowani dla negocjacji pokoju, tem łatwiej rozwiążą swe zadanie zapomocą usiłowań mocarstw pośredniczących ku pojednaniu i załatwieniu. Skutek rozpoczętych negocjacji jest w reku Opatrzności i nie ośmielamy się bynajmniej naprzód go przepowiadać. Ze zaś usiłowania Europy tak pod względem celu, jakoteż co do wyboru środków są spólne, możemy już teraz wróżyć pomyślnie.

(Kurs wiedeński z 10. grudnia.)

Obbligacje długu państwa 5% 93 $\frac{1}{2}$; 4 $\frac{1}{2}$ % 82 $\frac{3}{4}$; 4% 74 $\frac{1}{10}$; 4% z r. 1850 —; wylosowane 3% —; 2 $\frac{1}{2}$ % —. Losy z r. 1834 232 $\frac{7}{8}$; z r. 1839 137 $\frac{1}{2}$. Wied. miejsko bank. —. Akcje bankowe 1380. Akcje kolei półn. 2370. Głognickiej kolei żelaznej 870. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 647. Lloyd. 601 $\frac{1}{4}$. Galic. l. z. w Wiedniu —.

Hiszpania.

(Sprawy senatu i izby deputowanych. — Dar J. M. Królowej. — Mianowanie Senatorów.)

Madryt, 27. listopada. Na posiedzeniu senatu zażądało ministerium cofnięcia przedłożonego projektu do ustawy względem kolei żelaznych i pierwszeństwa dla projektu rządowego. Propozycję tę odesłano za przyzwoleniem ministerium specjalnej komisji do rozpoznania, ale zdaje się być pewną rzeczą, że senat chce zrobić z tego sporu kwestję polityczną.

Na posiedzeniu izby deputowanych przedłożył margrabia Pidal sprawozdanie komisji, mającej polecenie rozpoznać petycję deputowanego Gonzalo Moron, który za zhańbienie i spotwarzenie jednego z komisarzy policji, skazany był w pierwszej i drugiej instancji na dwuletni areszt. Dyskusja nad tem sprawozdaniem ma się odbyć jutro.

Na tem samym posiedzeniu zaczęło się rozpoznawanie pełnomocnictw, co wywołało burzliwe sceny. Przy głosowaniu poniosła opozycja zupełną klęskę.

Jej Mość Królowa przesłała gubernatorowi Madrytu w dzień Swych Imienia 60.000 realów dla rozdania pomiędzy dobroczynne zakłady stolicy.

„Gaceta de Madrid“ ogłosiła trzy królewskie dekreta, według których minister sprawiedliwości margrabia de Gerona, minister finansów pan Domenech i minister marynarki margrabia de Molins są mianowani senatorami. (W. Z.)

Anglia.

(Deputacja stowarzyszeń religijnych u lorda Palmerstona)

London, 2. grudnia. Dwa najznakomitsze stowarzyszenia religijne kraju, national-society i society for Propagating the Gospel w Foreign-Parts, udały się przed kilką dniami do lorda Palmerstona o tak zwane queens letters t. j. o przepisane upoważnienie rządu do zbierania funduszy na cele stowarzyszeń. Na to odpowiedział szlachetny lord, że mało słyszał dobrego o czynnościach tych stowarzyszeń, iż nieczuje się spowodowanym udzielić żadanego upoważnienia. Deputacja wyszła od lorda przerażona tem niestęchanem odmówieniem i udała się bezzwłocznie do p. Gladstone i księcia Newcastle. Ci panowie poszli natychmiast do Hom-Office, gdzie lord Palmerston oświadczył im uprzejmie, że niezmieni swego postanowienia, i że lepiej byłoby, gdyby się Niemieśli w jego sprawy. — Trudno opisać, jak wielką senszację wywołało to zdarzenie w wysokich kołach kościelnych. (Berl. Ztg.)

Francya.

(Przemowa generała Baraguay d'Hilliers do J. M. Sultana. — „Patrie“ o sprawie wschodniej.)

Paryż, 2. grudnia. Monitor podaje dosłownie przemowę generała hrabi Baraguay d'Hilliers do Jego Mości Sultana przy sposobności doręczenia Mu swoich listów wierzytelnych jak następuje:

„Sire,

Mam zaszczyt doręczyć Waszej Ces. Mości własnoręczne pismo Jego Ces. Mości, mego dostojnego Monarchy, zawierzytelniające mnie jako posła przy wysokiej Porcie.

Mogę się zwać szczęśliwym, że Jego Mość Cesarz Napoleon wybrał mię wśród tak przykrych stosunków, w jakich znajduje się rząd turecki, aby Waszej Cesarskiej Mości ponowił zapewnienie Jego przyjaźni.

Francya jest najstarszym i najbezsronniejszym sprzymierzeńcem wysokiej Porty. Jej życzliwość nie może podlegać najmniejszej

wątpliwości. Francya nie leka się wojny. Wierna zasadom swego przez samego Cesarza Napoleona wytkniętego postannictwa chce ona pokoju, ale chce oraz, aby ten pokój był trwały, lojalny i zaszczytny tak dla niej jak i dla jej sprzymierzeńców.

W tym zamiarze posłał Jego Mość Cesarz Napoleon wspólnie z potężnym swym sprzymierzeńcem, królową Anglii, flotę swoją do oryentu. Ufając kilkakrotnym zapewnieniom gabinetu petersburskiego ma On jeszcze nadzieję, że zachodzące między wysoką Portą i dworem rosyjskim nieporozumienie da się może załatwić, jak niemniej, że przemijający ten spór przez jasne wytoczenie kwestyi o integralności państwa tureckiego przyczyni się tylko do ustalenia tej niepodległości, która tak dla całej Europy jak i dla utrzymania spokoju świata niezmiernie jest szacowna i potrzebna.

Jego Mość Sultana może być pewnym tego, że Jego Mość Cesarz Napoleon, który tak dokładnie pojmuje potrzeby, uczucia i godność Francji, nieomieszką w tym względzie udzielić swej pomocy Jego Mości Sultanowi, a ja dając Waszej Ces. Mości to zapewnienie, uważam się tylko za wiernego tłumacza Jego woli.

Przy tej sposobności zaś pozwałam sobie jeszcze zapewnić z mojej strony Waszą Ces. Mość, że najgorętszem życzeniem mojem jest przyczynić się wszelkimi siłami do utrzymania tych dawnych i przyjaznych stosunków, w jakich Francya zostawała ciągle z wysoką Portą, i składam u stóp Waszej Ces. Mości hołd mego najgłębszego uszanowania.

— Dziennik „Patrie“ powiada przy końcu jednego z swych artykułów wyjaśniających stan rzeczy pomiędzy wiodącymi wojnę mocarstwami na wschodzie:

„Pogłoski o zawieszeniu broni niezdają się znajdować wiary. Nieprzyjaźń między Rosją i Turcją jest dziś nierównie większa niż kiedykolwiek. Naszem zdaniem niepodobna prawie, aby kwestya ta dała się sama przez się w spokojny sposób załatwić. Bez urzędowego pośrednictwa mocarstw nie mogą one nic począć w tej chwili. Kiedy już stanęły naprzeciw siebie i faktycznie rozpoczęły kroki nieprzyjacielskie, może wśród obecnych stosunków tylko zgodny wpływ dworów europejskich przywieść do skutku pokój i rozwiązanie czyniące zadość prawom obu stron walczących. Cała nadzieja pokoju polega zatem na dyplomacji, która też, jesteśmy tego pewni, dołoży wszelkich starań dla jej urzeczywistnienia, i słusznie można się spodziewać, że jej się uda wkońcu załatwić to długie nieporozumienie, które całą Europę wzburza i niepokoi. (Abbl. W. Z.)

„Assemblée nationale o pojednaniu się hrabi Chambord z Orleanistami.)

Paryż, 2. grudnia. „Assemblée nationale“, organ skojarzenia donosi dzisiaj o pojednaniu się hrabi Chambord z Książętami Orleańskimi w następujących słowach: „Z powodów, które każdy pojmie, wstrzymywaliśmy się dotychczas mówić o zdarzeniu głośnem od dni kilku. Dzisiaj zaś, gdy wszystkie dzienniki prowincjonalne mówią o tem zdarzeniu, a nawet niektóre gazety Paryżkie o niem wspominają, sądzimy, że i nam wypada przerwać milczenie. Dnia 17. z. m. był książę Nemours z wizytą u hrabi Chambord w Frohsdorf, a dnia 21. z. m. oddał hrabia Chambord księciu Nemours tę wizytę w Wiedniu. Książę Nemours, księżniczka Klementyna Orleans i książę Sachsen-Koburg, jej małżonek udali się do Frohsdorf, gdzie zabawili przez sobotę i niedzielę. (Zeit.)

Niemce.

(Odpowiedź ministerium badeńskiego na protestację Arcybiskupa Fryburgskiego przeciw wydaleniu Jezuitów. — Okólnik Arcybiskupa. — Dekret ministerjalny.)

Fryburg, 26. listopada. Najprzewielebn. imks. Arcybiskupowi odpowiedziało ministerium spraw wewnętrznych na jego protestację przeciw wydaleniu OO. Jezuitów z Baden co następuje:

Przyczyna, dla której byliśmy zmuszeni zakazać dłuższy pobyt przebywającym w Fryburgu członkom towarzystwa Jezusowego, zasadza się najszczególajiej na tem, iż z oświadczenia danego niedawno przez jednego z tych członków miejskiemu dyrektorowi Burger, dowiedzieliśmy się, że ten duchowny zakon myśli się stale osiedlić w Fryburgu, nieotrzymawszy na to potrzebnego według ustaw krajowych pozwolenia. Jeżeliśmy już w ogóle musieli być ostrożni w pozwalaniu na osiedlenie się obcym, którzy w taki sposób omijają ustawy państwa, tedy niemogliśmy się do tego najszczególniej w terażniejszych okolicznościach w żaden sposób przychylić. Jedyną bowiem rękojmią, jaką mamy względem zachowania się obcych księży, jest zaufanie w nadzór, który Wasza Excelencya nad nimi prowadzi. Zaufanie to zostało jednak w najnowszym czasie przez nieprzyjazne wystąpienie przeciw rządowi w taki sposób naruszone, że niemożemy nadal na takowe osiedlenie zezwolić.

Karlsruhe, 23. listopada 1853.

(podpis.) Wechnar.

Względem tej odpowiedzi nadmieniam D. V. H.: „Przed trzema laty przybyli do kraju członkowie towarzystwa Jezusowego dla pomocy duchowieństwu krajowego. Wiadomo jest dostatecznie, jak wiele przyczynili się do uspokojenia umysłów i podźwignienia religii, tej podstawy wszelkiej egzystencji państwa. To uznał przede wszystkim najprzewielebniejszy Arcypasterz i przyjął ich gościnnie. Wiadomo każdemu z tutejszych mieszkańców, że wielcebn. Ojcowie Jezuitów niezałożyli tu żadnego osiedlenia, żadnej korporacji. Za pozwoleniem policji przebywali i przebywają tu niektórzy Jezuiti tymczasowo dla wymienionych zamiarów duchownych. Dekret nieudowodnia, że Jezuiti jako korporacya zamysłali w Fryburgu stałe osiedlenie założyć.“ A iż ten przypadek wcale niezachodzi, więc niepo-

trzebują także pozwolenia od państwa. Już to samo, że tutejsza policja nie miała dotychczas nic do zarzucenia przeciw pobytowi Jezuitów, okazuje, że należycie byli legitymowani, a przedewszystkiem, że dotychczasowy ich pobyt nie był bezprawny.

— Najprzewielebn. Jmks. Arcybiskup wydał następujący okólnik:
Arcybiskupi ordynaryat.

Fryburg, 23 listopada 1853.

Względem ogłoszenia pasterskiego listu z dnia 11. b. m.

Uchwała. — Do wszystkich arcybiskupich dekanatów należy wydać dla oznajmienia natychmiast klerowi: „Możemy się niezawodnie spodziewać po Naszym klerze punktualnego wypełnienia Naszego rozporządzenia względem odczytania pasterskiego listu ze wszystkich ambon, jakoteż wiernie zaprzysiężonego przywiązania do swego Arcypasterza w ogóle, i jesteśmy przekonani, że się nieznajdzie nikt, przeciw któremu byśmy dla nieposłuszeństwa według naszej powinności suspenzyę wyrzec musieli. Załączamy egzemplarz rzeczowego pasterskiego listu i wkładamy na Naszych dziekanów powinność udzielenia go — w potrzebnym razie w kopii — wszystkim probostwom. Oczekujemy w przeciągu czterech tygodni doniesienia o wykonaniu od wszystkich probostw.

(Podpis.) *Hermann*, Arcybiskup w Fryburgu.

Namieniony dekret ministerjalny jest następującej osnowy:

Karlsruhe, 27. listopada 1853.

Tyczący się wykonywania zwierzchniczego prawa nadzoru państwa nad kościołem katolickim.

Do wszystkich urzędów Wielkiego księstwa. Pasterski list, który Jmks. Arcybiskup wydał pod datą 11. b. m., nie był przedłożony monarchicznemu specjalnemu komisarzowi pod rozpoznanie.

Dlatego ci, którzy go ogłaszają lub rozszerzają na mocy monarchicznego rozporządzenia z dnia 7. b. m., są kargodni. Ze względu na księży katolickich poleca się jednak urzędowi Wielkiego księstwa, ażeby na nich, jeżeliby się pomijając swe powinności obywatelskie niewstrzymali od ogłoszenia osnowy pasterskiego listu, zasądzić kary pieniężne, których ilość ma być stosowna do osobistości księdza, równie jak do właściwości pojedynczego przypadku, jednak nie ma być mniejszą nad 10r. Jeżeliby niektórych księży skazano już na kary więzienia, można je w kary pieniężne zamienić. Przeciw nakazanemu w pasterskim liście osobnemu nabożeństwu nie ma rząd nic — jak się samo przez się rozumie — do zarzucenia.

Wechmar.

— Do Jmks. Arcybiskupa nadszedł codzienną listę z podziękowaniem, adresy i ofiary, szczególnie z zagranicy. Książe kościoła odebrał arcybiskupiemu dziekanowi w Eugen jego mandat i zapozwał go, równie jak miejskiego proboszcza Pelissier z Manheim na 30, ażeby się względem swego nieposłuszeństwa usprawiedliwił.

(A. B. W. Z.)

(Termin wyjazdu OO. Jezuitom przedłużony.)

Fryburg, 27. listopada. Wczoraj upłynął przyzwolony OO.

Jezuitom dziesięciodniowy termin do wyjazdu; na chwilę przedtem nadszedł do superiora reskrypt ministerjalny następującej osnowy: „Przewielebnym Ojcom Jezuitom pozwala się zostać w Fryburgu aż do dalszego rozporządzenia.

(Abbl. W. Z.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 8. grudnia.)

Dobrowolna pożyczka 5% 100¹/₄ p. 4¹/₂% z r. 1850 100¹/₄. 4¹/₂% z r. 1852 100¹/₄. 4% z r. 1853 99¹/₄ p. Obligacye długu państwa 91³/₄. Akcy bank. 113 l. Pol. listy zastawne nowe 92³/₄; Pol. 500 l. 88¹/₄; 300 l. — Frydrychsdory 13¹/₁₂. Inne złoto za 5 tal. 9¹/₄. Austr. 5% met. 81¹/₂. Austr. banknoty 88¹/₂.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 7. grudnia.)

Metal. austr. 5% 80¹/₄; 4¹/₂ 70¹/₂. Akcy bank. 1365. Sardyńskie —. Hiszpańskie 41³/₈. 3% Wiedeń. 102³/₄. Losy z r. 1834 —. 1839 r. 117³/₈.

Księstwa Naddunajskie.

(Urzędowe ogłoszenia.)

Bukareszt, 27. (16.) listopada. Dziś ogłoszono tu dwa następujące dokumenta:

„Do administracyjnej rady Wołoszczyzny!

Jego Mość Cesarz, mój najtaskawszy Pan, zezwolił na dobrowolną abdykacyę Gospodarów Mołdawii i Wołoszczyzny, i raczył oraz złożyć ich funkcyę pod mojem przewodnictwem w ręce generał-adjutanta, generał-porucznika pana Budberg, mianowanego nadzwyczajnym komisarzem i pełnomocnikiem, z zupełną władzą i potrzebnymi atrybucjami, aby zjednoczywszy w sobie naczelną administracyę obu księstw wspólnie z radami administracyjnymi i dywanami czuwał nad regularnym tokiem wewnętrznych spraw cywilnych i sądowych, nad dobrem ludu i potrzebami armii cesarskiej.

Zarazem mianował Jego Mość Cesarz rzeczywistego radcę państwa Chalczyńskiego wiceprezydentem administracyjnej rady na Wołoszczyźnie.

Równocześnie z temi rozporządzeniami Jego Mości Cesarza mam zaszczyt przedłożyć radzie administracyjnej załączone do niniejszego tłumaczenie reskryptu cesarskiego, którym Jego Mość Cesarz raczył mnie zaszczyścić przy tej sposobności.

Książe Gorczakow.

— Najwyższy reskrypt Jego Mości Cesarza Wszech Rosyi do generał-leitnanta, generała artylerji, księcia Gorczakowa. Dan w Carskoje-Selo 27go paźdź. 1853:

„Na nadesłane Nam doniesienie Wpana, że Gospodarowie Stirbey i Ghika po wypowiedzeniu wojny Rosyi ze strony Turcyi i rozpoczęciu przez Turków kroków nieprzyjacielskich nad Dunajem pra-

gnęli z własnej chęci usunąć się od rządu księstw Mołdawii i Wołoszczyzny, uznaliśmy za rzecz potrzebną, niechcąc się sprzeciwiać ich życzeniu, ustanowić tam z szczególnej troskliwości o utrzymanie porządku i dobro tych Naszej opiece powierzonych krajów na wzór dawniejszych podobnych wypadków, osobnego gubernatora z tytułem nadzwyczajnego komisarza i pełnomocnika pod najwyższym kierunkiem Wpana. Tym komisarzem mianowaliśmy Naszego generał-adjutanta, generał-porucznika Budberg i przestaliśmy mu rozkaz, aby natychmiast rozpoczął swoje funkcyę w księstwach.

Pod względem wypełniania swych obowiązków, których celem jest czuwanie nad spokojnością, porządkiem i dobrem kraju i zaspokajanie potrzeb naszego wojska, ma generał Budberg trzymać się udzielonych mu z Naszej strony instrukcyi, których kopia Wpanu przesłana zostanie.

Uwiadamiając Wpana o tem rozporządzeniu wyrażamy mu oraz życzenie nasze, aby nowy porządek rzeczy, który tymczasowo pod najwyższym kierunkiem Wpana ma być zaprowadzony w księstwach, odpowiedział oczekiwaniom, i aby troskliwość o dobro wojsk naszych dała się pogodzić z ową zyczliwością, którą żywimy dla znajdujących się pod Naszą wysoką opieką mieszkańców Mołdawii i Wołoszczyzny.

Mikołaj. (W. Z.)

(Artylerya wołoska wyruszyła z Bukaresztu do Ibraiłowa.)

Bukareszt, 23. listopada. „*Wołoska gazeta*“ donosi: Artylerya wołoska odeszła ztąd do Ibraiłowa. Wojsko deflowało przed Jego Excelencyą, komenderującym generałem ces. rosyjskiej armii księciem Gorczakowem, którego otaczali Jego Excelencya generał-adjutant Jego Mości Cesarza Kotzebue ze swoim sztabem generałnym, tudzież Jego Excelencya szef milicyi wołoskiej ze swoim sztabem. W obec szefa milicyi wołoskiej pułkownika Pasańskiego jego *ad latus* i panów oficerów wyraził się książe pochlebnie o dobrej postawie artylerji i kazał każdemu z szeregowców rozdać po 10, a każdemu podoficerowi po 20 piastrow.

(Abbl. W. Z.)

Turcyja.

(Wiadomości z widowiska wojny w Turcyi azyatyckiej.)

Konstantynopol, 24. listopada. Wiadomości z Ineboli donoszą o odebraniu tureckiego parostatku „Medari Titszaret“ przez Rosyan w pobliżu Tinim; dowodzącemu nim kapitanowi udało się jeszcze z częścią załogi i kilku pasażerami umknąć w szalupie na ląd; resztę zaś pasażerów zabrali Rosyanie razem ze statkiem tureckim i zaciągnęli go na linach do krążącej w pobliżu floty. Okręt ten naładował w Ineboli na rachunek rządu tureckiego 14.000 ók miedzi, które Rosyanie rzucili w morze. Na drugi dzień (18. listopada) zbliżył się ten sam oddział floty rosyjskiej aż na odległość strzału działowego pod Ineboli, ale wnet potem odplynął znowu we wschodnim kierunku na morze.

Z Trebizondy nadeszły dziś wiadomości donoszące o domniemanem zatopieniu jakiegoś paropływu rosyjskiego, który próbował o świcie zbliżyć się do zatoki Szewketil, aby wysadzić na ląd wojska i amunicyę; ale kilka strzałów baterji nadbrzeżnych zgruchotały mu jedno koło i główne maszty. Według późniejszych wiadomości jednak miał ten paropływ, naturalnie bardzo mocno uszkodzony, zawinąć do Kumkale.

Naczelnym dowódcą armii tureckiej w Azji, Abdi-Basza, zamierza, jak słychać, główną siłą swej armii uderzyć na Achaltsziki, gdy tymczasem inne oddziały wojsk tureckich wyruszyły z Bajazid i Artabay i jak słychać, odniosły już niemałe korzyści nad wojskami rosyjskimi.

Na dniu 16. listopada wypłynęła z Trebizondy turecka flotyła parowa, składająca się z 5 paropływów wojennych, między którymi znajdują się 3 fregaty; komendant jej ma mieć rozkaz, zbliżyć się ku wybrzeżom Abchazyi, nakłonić tamtejszą ludność górską do powstania i zaopatrzyć ją ku temu w amunicyę i karabiny.

Listy z Bejrutu donoszą o odbywających się w całej Syrii werbunkach ochotników; nawet Druzowie i Maronicy mieli ofiarować Porcie do dyspozycyi kontyngensy lekkiej kawalerji i nieregularnej piechoty.

Tego samego dnia, w którym nowo-mianowany ambasador francuzki, generał Baraguay d'Hilliers, przedstawił się Sułtanowi, odjechał odwołany poseł p. De la Cour na pokładzie francuzkiego paropływu „Solon“ ze stolicy tureckiej.

(W. Z.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Lwów, 12. grudnia. Wczoraj otrzymaliśmy w prywatnej drodze następujące doniesienie z *Odessy z d. 5. grudnia*: „Właśnie odbieramy urzędową wiadomość o zwycięstwie floty rosyjskiej nad turecką pod *Sinopą* d. 18-30. listopada, przyczem spalili Rosyanie Turkom 7 fregat o 44—64 działach, 3 korwety o 22—24; jeden statek parowy o 20, i drugi mały o 2 działach, a oprócz tego zgorzał jeden okręt kupiecki pod banderą angielską. Turecki admirał Osman Basza ranny dostał się w niewolę rosyjską. Miasto Sinope miało być zburzone.

Dewizy zagraniczne bardzo wysoko; Londyn 21. 35—60 Marsylia 117¹/₄, Tryest 53¹/₂.

Paryż, piątek (dep. teleg.) Monitor dzisiejszy donosi w nieurzędowej części, że dnia 5. grudnia podpisały cztery mocarstwa protokół, którego podwójnym celem jest przywrócić pokój między Rosyą i Portą na podstawie zaszczytnych warunków i zachować ca-

łość Turcyi, której byt niezawisły w obrębie granic traktatami przepisanych, jest głównym warunkiem równowagi europejskiej. (L. k. a.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Stryjskim.)

Stryj, 2. grudnia. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne cerealiów i innych artykułów, jakie były w drugiej połowie listopada na targach w Bolechowie, Bukaczowcach, Dolinie, Kałuszu, Mikołajowie i Rozdole: korzec pszenicy 6r.48k.—6r.—6r.24k.—7r.—7r.36k.—7r.36k.; żyta 5r.24k.—5r.—5r.—5r.36k.—6r.24k.—6r.; jęczmienia 3r.42k.—4r.30k.—4r.48k.—4r.24k.—4r.54k.—4r.48k.; owsa 2r.11k.—2r.12k.—2r.24k.—2r.30k.—2r.36k.—2r.36k.; hreczki 8r.—3r.40k.—9r.—4r.12k.—4r.48k.—4r.48k.; kukurudzy 5r.12k.—5r.—5r.—5r.12k.—0—0; kartofli 2r.24k.—0—2r.30k.—2r.40k.—0—0. Cetnar siana 24k.—50k.—1r.—50k.—30k.—0. Sag drzewa twardego 4r.44k.—2r.40k.—4r.16k.—10r.—4r.—4r.48k., miękkiego 3r.12k.—2r.—3r.—8r.—0—4r. Funt mięsa wołowego 2¹/₅k.—3¹/₂k.—3²/₅k.—2²/₅k.—3¹/₅k.—3³/₅k. Garniec okowity 1r.30k.—1r.—1r.18k.—1r.4k.—1r.20k.—1r.4k. mon. konw. Wełny i nasienia koniczu nie było w handlu.

(Ceny targowe w obwodzie tarnopolskim.)

Tarnopol, 3. grudnia. Według doniesień handlowych płacono od 16. do 30. listopada na targach w Tarnopolu, Trembowli i Zbarażu w przecięciu za korzec pszenicy 5r.34k.—5r.48k.—5r.3k., żyta 4r.12k.—3r.48k.—3r.39k., jęczmienia 3r.55k.—2r.48k.—3r.18k., owsa 2r.40k.—2r.36k.—2r.48k., hreczki 3r.18k.—3r.36k.—3r.18k., kukurudzy w Tarnopolu 4r.16k., kartofli 2r.16k.—1r.36k.—1r.36k. Za cetnar siana 46k.—1r.—2r., wełny 120r.—0—101r., nasienia konicza w Tarnopolu 16r. Sag drzewa twardego sprzedawano po 12r.—4r.20k.—12r.48k., miękkiego 8r.—3r.46k.—0. Funt mięsa wołowego kosztował 3³/₅k.—3¹/₅k.—3²/₅k. i garniec okowity 1r.48k.—1r.24k.—1r.4k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 10—11. grudnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski . . . . . m. k.	5	21	5	24
Dukat cesarski . . . . . " "	5	25	5	27
Półimperyal zł. rosyjski . . . . . " "	9	25	9	27
Rubel srebrny rosyjski . . . . . " "	1	49 ¹ / ₂	1	50
Talar pruski . . . . . " "	1	41	1	43
Polski kurant i pięciozłotówka . . . . . " "	1	20 ¹ / ₂	1	21 ¹ / ₂
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr. . . . . " "	91	21	91	36

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 10. grudnia 1853.

	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po . . . . . m. k.	—	—
Przedano " " 100 po . . . . . " "	—	—
Dawano " " za 100 . . . . . " "	—	—
Żądano " " za 100 . . . . . " "	—	—

KRONIKA.

— W cyrku Beranka w Czerniowcach stał się wielki przypadek dziś temu tydzień (d. 4. b. m.). Z pieca pod galerją zawiało dymem na Cyrk, a ktoś z nierozsądnych zawołał w głos: „Pali się“ chociaż ognia nie było. Po płoch padł na wszystkich, zaczęli cisnąć się do drzwi, widzowie na galerji przebijając gwałtem, obalili część galerji, wielu pospadało, jeden złamał obojczyk, drugi ramię, kilku mocnej kontuzji dostało, niektórzy się pokaleczyli, inni pomdleli i musiano ich do szpitalu odnosić. Szczęściem, że w tym natłoku nikt życia nie stracił, i że tym co zostali dotknięci, nie zagraża niebezpieczeństwo.

Rzadkie szczęście, a jednak korzyść niewielka. W świecie literackim komuż nieznany Włoch Giovanni Rosini, autor sławnego romansu historycznego „Zakonnica z Monza“? Otóż książka ta wydana najprzód roku 1829 w Piza, doczekała się łącznie z sześcioma przedrukami dziesięćkrotnego nakładu w ciągu pomienionego roku, a teraz wyszła w dwudziestym piątym nakładzie w Medyolanie. Żaden inny romans w świecie nie zjednał sobie takiej wziętości, a jednak dzieło to drukowane po raz pierwszy własnym nakładem autora, nie przyniosło mu więcej nad kilkaset sztuków. A że wówczas nie było jeszcze we Włoszech prawa własności literackiej, przeto każdy drukarz podejmujący się nakładu tego dzieła był tego mniemania, że już sobie zobowiązał wiece Rosiniego, jeżeli go upraszał o pozwolenie drukowania i sześć mu egzemplarzy zapewnił.

— Spuścizna batawska. W Gent (we Flandryi) zmarła niedawno pewna wdowa nazwiskiem Claes Decocq, której spuścizna wynosi kilka milionów. Wspaniałe swe pomieszkanie zapisała kuzynce swojej, główny majątek Wallończykowi Coppé, którego nie знаła, ale że przed laty prosił ją o rękę; przedsiębiorczy jeden z żerantów, zaś wszystkie składy bawełny i gotowych już wyrobów otrzymał drugi. Każdemu z 4—500 robotników zapisała po 400 franków rocznego dochodu, a czterem dziewczom w usługach przy niej samej po 100 tysięcy franków. Z takim posagiem, dodają dzienniki, dziewczki partją wcale przyzwoitą.

— W cyrku Renz'a w Berlinie wszczął się nagle pożar dnia 28. listopada w południe o 11³/₄ godzinie. A że zabudowanie to było w znacznej części z drzewa, przeto też ogień wzmógł się z taką gwałtownością, że w prze-

(Kurs wekslowy wiedeński z 10. grudnia.)

Amsterdam l. 2. m. 97. Augsburg 115¹/₂ 3. m. Genua — l. 2. m. Frankfurt 114¹/₂ p. 2. m. Hamburg 85¹/₂ l. 2. m. Liwurna 113¹/₄ p. 2. m. Londyn 11.15. l. 3. m. Medyolan 113¹/₄. Marsylia l. 135¹/₄ Paryż 134¹/₂ l. Bukareszt — Konstantynopol — Agio duk. ces. 19³/₄. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. — lit. B. — Lomb. — Pożyczka z roku 1852 — Oblig. indemn. —

(Kurs pieniężny na giełdzie wiedeńskiej d. 9. grudnia o pół. do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stepowanych agio 20¹/₂. Ces. dukatów obraczkowych agio 20. Ros. imperyały 9.19. Srebra agio 15¹/₂ gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 10. grudnia.

Hr. Tarnawski Jan, i PP. Gorajscy Stanisław i Aleksander, z Dzikowa. — Baron Brückmann Ksawery, z Wołoszczy. — PP. Pawlikowski Leonard, z Maydanu. — Jarosławski Grzegorz, z Postumylów. — Wisłocki Karol, z Tarnopola.

Dnia 11. grudnia

PP. Romaszkan Mikołaj, ze Stryja. — Krajewski Nikodem, z Turzego. — Jordan Józef, z Rudenki. — Garapich Elias, z Zagórza.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 10. grudnia.

Hr. Łoś Włodzimierz, do Gajów. — Hr. Skarbek Jan, do Tarnopola. — PP. Obertyński Leopold, do Stronibab. — Antoniewicz Wincenty, do Skwarzawy. — Czajkowski Mikołaj, do Kossowa.

Dnia 11. grudnia.

Książę Sanguszko Władysław, PP. Gergel Konstanty i Paul Karol, c. k. porucznik, do Krakowa. — Książę Rohann Alojzy, do Łańcuta. — Hr. Łoś August, do Bóbrki — PP. Martynowicz, c. k. radzca gub. i starosta, do Żółkwi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 10. i 11. grudnia.

Pora	Barometr w mierze wied. sprawdzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	28 2 9	— 3°	— 1°	pół.-wsch. _o	pochmurno
2 god. pop.	28 2 9	— 1°	— 3°	cicho	"
10 god. wie.	28 2 9	— 3°		"	"
6 god. zran.	28 2 9	— 2°	— 1°	cicho	pochmurno
2 god. pop.	28 2 8	— 1°	— 2°	półn.-zach. _o	"
10 god. wie.	28 2 4	— 2°		"	"

TEATR.

Dzisiaj: krotchwila niem.: „Hutmacher u. Strumpfwirker.“

Jutro: opera niem.: „Rigoletto.“

W piątek 16. grudnia, na dochód JP. Józefy Rutkowskiej, przedstawiony będzie po raz pierwszy wielki dramat w 5 aktach z francuskiego dla tutejszej sceny przez Szczęsnego Starzewskiego przełożony, a po wszystkich zagranicznych teatrach często powtarzany, p. u.: „Wrózka La Voissin.“

ciągu 10 minut stał już cały budynek w płomieniach. Mimo spiesznej pomocy nie można już było myśleć o zachowaniu gorejącego budynku, i starano się tylko o odwrócenie niebezpieczeństwa od domów sąsiednich, a o godzinie 1szej spalil się już cyrk do szczętu. Zprzeszło 60ciu koni tam się znajdujących dwa tylko nie zdołano uprowadzić z ognia.

— Dnia 22. listopada wydarzył się w Vevay smutny przypadek. Dla odbudowania mostu na rzece Vevayse chciało zerwać jedną arkadę na moście i wysadzono ją też prochem. Po eksplozy chciał się jeden z przedsiębiorców nowej budowy przekonać o jej skutku, udał się na środek mostu, a za nim kilku nastu ciekawych; w tem zapada się nagle inna arkada, i wszystkich zasypuje gruzami. Nad odgarnieniem rumowiska pracowano przez całą noc, i wydobyto nazajutrz zrana 2 osób zabitych i 9 skaleczonych.

— Pewien lekarz homeopatyczny wydał się dziwnym jednemu ze swych pacjentów dlatego, że nieprzywiązywał zbyt wielkiej wagi do diety. I gdy przeto chorey, któremu zjadł inną zalecano dietę jako najglówniejszy warunek kuracyi homeopatycznej, objawił mu zadziwienie swoje w tej mierze, odrzekł lekarz z uśmiechem: „Gdy był jeszcze alopata, zalecałem chorým jak najściślejszą dietę, bom nieufał moim receptom; teraz zaś jest dla mnie dieta dość obojętną rzeczą, bo wiem, że lekarstwa moje sprawiają swój skutek.“ Dodajemy wyraźnie, że anegdota ta niejest bynajmniej zmyślona.

— Pewien Amerykanin zrobił ważne odkrycie: wynalazł sposób nadawania elastyczności bawełnie, przezco powiększyła się niezmiernie jej użyteczność, gdyż się uzdatniła teraz na materace i piernaty, które obok swej lekkości są bardzo ciepłe, czyste, wygodne i nadzwyczaj tanie. Droższe nierównie piernaty puchowe i materace z włosieni końskiej otrzymały zatem niebezpieczne współzawodnictwo, bo osobne towarzystwo zalewa niemi teraz place handlowe, pod nazwiskiem: „felt mattresses“ (materace filcowe).

— We Francyi sadzą teraz trufle podobnie jak kartofle. Sztukę tę miała wynaleźć przypadkiem jakaś służąca.

— Dyrekcya włoskiego teatru w Paryżu zaangażowała w tych czasach niejaką pannę Petrovich Walter, wnuczkę sławnego księcia serbskiego, Kara-Georga.